

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αγαπητοί Αναγνώστες,

Οι διακρατικές υιοθεσίες είναι το θέμα των άρθρων που δημοσιεύουμε στο παρόν τεύχος της Κοινωνικής Εργασίας (142/2021). Όπως επισημαίνεται από τους συγγραφείς, η Ελλάδα, από χώρα αποστολής παιδιών για υιοθεσία σε άλλα κράτη - κυρίως Η.Π.Α. και Ευρώπη - τις δεκαετίες του '50 και '60 του περασμένου αιώνα, έχει γίνει χώρα υποδοχής παιδιών για υιοθεσία τα τελευταία τριάντα χρόνια, αρχικά από ανατολικές ευρωπαϊκές χώρες και σήμερα από αφρικανικές και ασιατικές.

Αν και οι διακρατικές υιοθεσίες αντιπροσωπεύουν ένα μικρό ποσοστό στο σύνολο των υιοθεσιών (εθνικών, διεθνών, διακρατικών) που τελούνται στην Ελλάδα, τα ιδιαίτερα θέματα που ενέχονται σ' αυτές και οι δυσκολίες που συχνά παρουσιάζουν τις έχουν καταστήσει αντικείμενο απαραίτητων ειδικών νομοθετικών ρυθμίσεων, διακρατικών συνεργασιών, μελέτης και έρευνας. Τόσο τα άτομα που επιθυμούν να υιοθετήσουν παιδί από αλλοδαπή χώρα όσο και οι επαγγελματίες που διαχειρίζονται διακρατικές υιοθεσίες οφείλουν να είναι καλά ενημερωμένοι και προετοιμασμένοι. Αυτόν τον στόχο έχουν τα άρθρα του παρόντος τεύχους, που εκπονήθηκαν από στελέχη και συνεργάτες της Διεθνούς Κοινωνικής Υπηρεσίας - Ελληνικός Κλάδος στο πλαίσιο σχετικού προγράμματος που ανέλαβε να υλοποιήσει.

Η Διεθνής Κοινωνική Υπηρεσία - Ελληνικός Κλάδος (Δ.Κ.Υ.) είναι μία μη κερδοσκοπική, μη κυβερνητική οργάνωση που λειτουργεί ανελλιπώς από το 1924 και σύμφωνα με το καταστατικό της "*...Σκοπός του Ελληνικού Κλάδου είναι η ανάληψη δράσεων και πρωτοβουλιών με στόχο την ενίσχυση της παιδικής προστασίας και τη φροντίδα της οικογένειας. Ειδικότερα: 1. Διεθνή Παιδική Προστασία, 2. Διακρατική Υιοθεσία, 3. Συμβουλευτική Διαπολιτισμικών Οικογενειών.*"¹ Ως εκ τούτου, η Δ.Κ.Υ. έχει ασχοληθεί με διακρατικές υιοθεσίες στην Ελλάδα από τα μέσα του περασμένου αιώνα και έχει μακρά εμπειρία και εξειδίκευση στον τομέα αυτόν.

1. <https://iss-greece.gr/poioi-eimaste/katastatiko/>

Η διευθύντρια της Δ.Κ.Υ. - Ελληνικός Κλάδος Δέσποινα Οικονόμου παρουσιάζει στο άρθρο της τα ειδικά θέματα που ενέχουν οι διακρατικές υιοθεσίες, όπως είναι η διαπολιτισμικότητα και οι βασικές αρχές της, το "τραύμα" του αποχωρισμού και η μετανάστευση του παιδιού, ιδιαίτερα σε μεγαλύτερη ηλικία, κ.ά.

Το νομικό πλαίσιο στις διακρατικές υιοθεσίες αναπτύσσει ο δικηγόρος Παναγιώτης Γιάκας. Ο συγγραφέας αναφέρεται στην εξέλιξη της νομοθεσίας στην υιοθεσία και στις ισχύουσες σήμερα νομοθετικές διατάξεις. Έμφαση δίνεται στη Διεθνή Σύμβαση της Χάγης του 1993, που αποτελεί βασικό ρυθμιστικό εργαλείο στις διακρατικές υιοθεσίες.

Οι απόψεις των επαγγελματιών και των θετών γονέων σχετικά με τις διαδικασίες και πρακτικές στις διακρατικές υιοθεσίες εξετάζονται στο πλαίσιο έρευνας της Διεθνούς Κοινωνικής Υπηρεσίας - Ελληνικός Κλάδος. Στα αποτελέσματα επισημαίνονται, μεταξύ άλλων, οι δυσκολίες και τα προβλήματα, όπως η ελλιπής ενημέρωση και προετοιμασία, ο μακρύς διαδικαστικός χρόνος, η ανεπάρκεια προγραμμάτων στήριξης μετά την υιοθεσία κ.ά. Το άρθρο καταλήγει με σχετικές προτάσεις.

Ο αναπληρωτής καθηγητής Κοινοτικής Κοινωνικής Εργασίας Βασίλης Καραγκούνης μας συστήνει τον συλλογικό τόμο του Ιορδάνη Ψημένου (επιμ.) *"Το Μεταναστευτικό Εργατικό Δυναμικό: σχέσεις - αντιλήψεις - δράσεις"* (Εκδόσεις Παπαζήση, 2020). Οι συγγραφείς των κειμένων εξετάζουν το θέμα από διάφορες οπτικές - ιστορική, κοινωνικο-οικονομική, πολιτική, κ.ά.- απευθυνόμενοι, ως εκ τούτου, σε ευρύ φάσμα επιστημόνων και επαγγελματιών.

Αν και το αντικείμενο του βιβλίου δεν έχει σχέση με υιοθεσίες, εμείς σημειώνουμε ότι η διακρατική υιοθεσία είναι θέμα και μετανάστευσης.

Η Συντακτική Επιτροπή